

af forskellige Partier vilde gøre deres efter min Mening uafviselige Pligt, at være med til at arbejde paa at fremskaffe de gunstigste Erhvervsmuligheder i vort Land, burde de samles om at gennemføre dette Lovforslag. Det vil utvivlsomt fremskaffe bedre Forhold mellem Arbejdsgivere og Arbejdere og bidrage til, at Krigstilstanden kunde afskaffes og som en naturlig Følge deraf Arbejdsløsheden formindskes. Den vilde efter min Opfattelse kunne formindskes meget betydeligt indenfor Industrien, idet det jo er aabenbart, at Arbejderen selv er stærkt interesseret i, at den Virksomhed, han arbejder i, er vel økonomisk funderet. Han ved meget vel, at en Virksomhed, der er daarligt økonomisk funderet, ikke er modstandsdygtig, naar Krisen sætter ind, men at den, hvis den er godt økonomisk funderet, evner at komme over Krisen uden at behøve at tømme sine Værksteder for Arbejdere.

Jeg tror at turde sige, at Arbejderen, hvis der gives ham en saadan Forhandlingsret og Medbestemmelsesret, maaske vil være den, der netop mest af alle vil gøre et Arbejde for at være med til at fundere Virksomheden økonomisk, han ved, at det vilde være til stor Gavn for ham selv. Men det kan ikke nytte, man tænker sig, at saadan noget kan gennemføres, uden at der gives Arbejdernes Repræsentanter Ret til ogsaa at faa Indseende med Virksomhedens Regnskab, thi uden dette vil Rigtigheden af Ræsonnementer fra Arbejdsgivernes Side, f. Eks. i Retning af, at Virksomheden ikke kan bære en Lønfordring, ikke kunne kontrolleres af Arbejderne. Det er ikke tilstrækkeligt at stille sig saaledes som en bekendt Industrileder, der, da De samvirkende Fagforbund for faa Aar siden fremsatte deres Forslag, udtalte, at han meget vel kunne tænke sig, at en Fabriksvirksomhed kunde have Gavn af, at Arbejderne kunde blive meddelagtige i Ledelsen, men saa føjede til: Men vi vil ikke have deres Næser i vore Regnskaber. Det er ikke tilstrækkeligt; thi hvis man vil vente, at Arbejderne skal tage noget Hensyn til Arbejdsledernes Paastande med Hensyn til Muligheden for det paagældende Erhverv af at kunne forbedre Forholdene, maa man naturligvis lade Arbejdernes Repræsentanter faa Indseende ogsaa med Virksomhedens Regnskaber. Naar det sker, tror jeg ogsaa, man kan vente Hensyntagen fra Arbejdernes Side i Lønspørgsmaal, som muligt ellers vilde resultere i aaben Krig.

Dette Erhvervsproblem bliver mere og mere brændende i de allerfleste Lande, og det er, som sagt, ogsaa brændende her i Dan-

mark. Men Vanskelighederne er store, det ved vi alle, saa meget mere som vort Lands bærende Erhverv, Landbruget, i Henhold til det ærede Medlem Hr. Vanggaards Udtalelser forleden ikke kan beskæftige den voksende Folkemængde. Deri har det ærede Medlem sikkert Ret. Han kunde have tilføjet, hvad der ogsaa var rigtigt, at det end ikke kan beskæftige sit eget Fødselsoverskud. Nu er det imidlertid min Opfattelse, som jeg tror er rigtig, at det danske Landbrug kan beskæftige langt flere Mennesker, end Tilfældet er.

Det ærede Medlem Hr. Vanggaard, som talte om dette Forhold, omtalte ogsaa Udstykningssagen; han sagde, at han havde den Opfattelse, at man med Hensyn til Udstykning var kommet saa vidt, at man havde brugt de Midler, der kunde bruges, og føjede til: at gaa til mere haardhændede og drastiske Midler paa dette Omraade var sikkert overflødigt og skadeligt. Heri er jeg ikke enig med ham, thi den Udstykning, der er foregaaet, er utvivlsomt foregaaet for langsomt og paabegyndt alt for sent. Dette har foraarsaget, at der i den sidste Menneskealder er gaaet en stadig stigende Strøm af Mennesker fra Land til By. Det synes mig i høj Grad beklageligt, at vort Landbrug ikke for længst har haft Øje aabent for, at man maatte sørge for saa vidt muligt at skaffe Hjem paa Landet for Landbrugets opvoksende Ungdom, og det kan jo gøres i alt Fald i en lang Aarrække, i adskillige Menneskealder, derom er der ingen Tvivl. Naar Udstykningen foregaa langsomt — og det synes, som om Opfattelsen hos visse Partier her i Landet er, at denne Udstykning ikke kan foregaa synderlig hurtigere —, er der ingen Tvivl om, at saa maa vi netop gribe til mere drastiske Midler. Ingen kan forsvare at undlade at gribe til saadanne Midler, naar man ad den Vej kan formindske Arbejdsløsheden, naar man ad den Vej kan mildne de Tilstande, som jo alle beklager, og som slaar dybe Saar i mange Smaafolks Hjem.

Midlet er blevet anvist af os Gang paa Gang, og det er dette ganske simple at give Statsmagtens Repræsentant, Regeringen, Ret til at ekspropriere større Godser og Gaarde til Udstykning, ekspropriere indtil et vist Minimum. Det er sikkert det Middel, der skal til for at faa den rette Gang i Udstykningen, for at skabe de Tusinder og atter Tusinder af Hjem, der kan skabes til Mildnelse af Arbejdsløsheden i vort Land; og jeg er ikke i Tvivl om, at en saadan Bestemmelse i en kraftig Regerings Haand vil føre til meget gunstige Resultater. Vil